

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével
 szemben,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 I. EMELET

hová a lap szellemi tartalmát
 illető minden közlemény
 int. zendő.

Kéziratot vissza nem adjunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vez. 181

Kisiparosok hitele.

Pécs, 1896. március hó 6

(*) Napról-napra tapasztaljuk, hogy hazánkban az önálló kézműiparosok, kisiparosok száma csökken és nem sokára, ha így haladunk, konstataálni leszünk kénytelenek, hogy Magyarországon kisiparos egyáltalában nincsen. Ha sorra vesszük az okokat, száz közül a legfőbb oka ennek az áldatlan állapotnak, hogy a magyar kisiparosnak nincs hitele.

Még mindig kiskoru társadalmunk minden támogatást, minden kezdeményezést onnan felülről vár. Legkevésbé csudálkozunk ezen, hisz alkotmányosnak híresztelt korszakunkban közgazdasági intézményeink valamennyien állami támogatás mellett jöttek létre. És midőn az állami kezdeményezéssel valahogy eljutottunk az ipar teréig, itt nem a leggyöngébbet, nem a kézmű- és kisipart vették figyelembe nagy szavakkal dobálózó miniszterünk, hanem kizárólag a nagyipar, gyáripár létesítését, nagygyá fejlesztését tartották szem előtt és ebből a célból nemcsak tömegesen adták az állami kedvezményeket, hanem fölkeresték a nagy tőkéket is, mozgósították a magyar gyáripár javára; sőt még ennél is tovább mentek: pénzügyintézeteket alapítottak, hogy hitelforrást nyissanak a fejlődésnek indult magyar gyáripárnak.

Mig a gyáripár ily óriási támogatásban részesült, hogy már-már fejlődésével

ugyszólván megölte a kisipart, — szomorúan kell konstataálnunk, hogy a közel fél millió magyar kisiparos hitele érdekében a szó legteljesebb értelmében semmi sem történt. Az ipartörvény kontemplálja az ipari szövetkezeteket, és ezek részére némi adókedvezményt is biztosít. De hát az a mindenható állam legtöbbszörre nem tartotta be, a mit a törvény világosan rendel, hanem azoktól a szegény, alig tengődő kisipari szövetkezetektől irgalmatlanul hajtotta be a törvény által elengedett adót.

Tizenkét éve immár, hogy az ipartörvény meghozatott, de bizony az itt lefektetett hasznos intézkedésekből alig van valami végrehajtva. Hisz az egész hazában nincs több 12 ipartestületi szövetkezetenél. Hiába tehát a törvény, ha nincs a ki annak életet adjon. Egyébiránt nemcsak a végre nem hajtott törvényben van a baj, hanem abban a visszásságban is, hogy míg a nagy, erős és életképes gyáripár folytonosan kapja a tényleges segítséget az államtól, addig a kisipar írott malasztot és eszményi segítséget nyer. Hja, a kisiparosok nem lehetnek valamennyien Tarnócyak, a kik hű korteskedéseikért a legnagyobb-mérvű államsegélyt kapják.

Az itt-ott megkísérelt raktár szövetkezetek nem tudnak prosperálni. Miért? Mert az egész terv elhibázott, midőn a tetőn kezdte az építkezést, a mennyiben a kisiparosnak nincs mit raktároznia, ha nem tud anyagot venni; az anyagvételhez pe-

dig pénzre, hitelre van szüksége. Tehát hitelszövetkezeteket kérnek először is a kisiparosok és ha ezek meg vannak, a termelő- és raktárszövetkezeteket ők maguk is képesek megalapítani minden állami támogatás nélkül.

Volnaegy törvényünk, az 1890: XIV. t. c., melynek alapján nagyszertűen virágozik és pompás osztalékot ad részvényeseinek a magyar ipar és kereskedelmi bank; igen ám, csak hogy meg ez mindjárt a hivatkozott törvény első §-át szegi meg, mely arról rendel, hogy a bank hivatása első sorban az iparosok részére, olcsó hitelt nyújtani. El kell ismerni azonban, hogy volt egy idő, midőn ez a bank még nem volt olyan gazdag, megpróbálta a hitelnyújtást a kisiparosoknak, de nem volt benne köszönet, mert olyformán kötelezőket íratott alá modern Shylok-ként a kisiparosokkal, hogy ezek még a lelki üdvösségüket is leköltötték a banknak. Így aztán nem ment feléje kisiparos, és ez a törvény is csak írott malaszt maradt.

Valamint az egész kereskedelmi és gyáripári branche a hitelből él, azonképpen a hitel adna munkát és existenciát a kisiparosnak és csakis az idején nyújtott hitellel fog a már jó részben elzúllott kisiparosból a jövő kézműiparosra feltámadni. Az volna tehát a kérdések kérdése: hogyan adjunk hitelt a kisiparosnak, mikor neki sem a tőkepenzesek, sem a pénzügyintézetek nem hiteleznek?

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Dal a Múzsához.

Nap, nap után kerestelek
 Mind hiába, — eltűntél;
 Mint az árny az est homályban
 Elrepültél szép tündér.
 Ki tudhatja merre jársz most,
 Erdő mélyén, hegytetőn?
 Kit csábit el csengő hangod...?
 Varázs csókokod kié lőn...?

Nem tudom. A tarlott mező
 Szelid lelkű gyermeke:
 Halvány arcu pásztorfiu
 Ifju, szűzi szerelme
 Csalt magához, hivott esdve:
 — Óh jöjj Múzsám, légy velem,
 Adj im lantot, adj kezembe...
 Dalt kíván a szerelem?

Vagy talán az erdő mélyén
 Jársz dalolva, — egyedül
 Bűvös dalod a szellővel
 Lány zenévé egyesül...?
 Avagy komor kolostorban
 Tűnt fel karcsu alakod,
 S ihlet szállt meg egy szent atyát...
 Ki hő imát alkotott...?

Óh Múzsám jöjj, bárhol vagy is
 Nélküled nem élhetek,
 Hagyd a mezőt, hűs csalitot,
 Dalolj nekem éneket.
 Jöjj hát szerény kis szobámba
 Légy örökké én velem,
 Add im lantod, add kezembe
 Dalt kíván a szerelem.

Melnár József.

Levél.

Dicsérem az eszedet, szép öcsém. Hogy tehát, — a mint magad érdekes formában kifejezted — becses feleséged érthetetlen lelkiállapotán segíts, elhozattad az anyósod, ezt a mindenható orvost. Légy egészen nyugodt. Az anyósod okvetlenül el fogja igazítani a dolgot, mert ő igen okos és főleg praktikus asszony. A feleséged egyszerre csodamód fog szeretni és te boldog leszel ismét, mint a mézeshegyekben, sőt talán még boldogabb. És elvégre is ez a fődolog.

Jussod is van ahhoz szép öcsém, hogy a te kedves anyósod most már minden tiszteletdíj nélkül elvégezze ezt a kis „igazítást“, a mi elkerülhetetlenül szükséges, a mióta feleséged tiszta lelke, szerelmi ábrándokat sirató szíve megtudta, hogy ő csak egy „adás-

vevési szerződés“ bűbajos holmija volt, mikor a mindenható mama akarata szerint az oltárhoz lépett veled.

Ismered azt az új körorvost, a ki tulbuzgalmában különböző pilulákat ad be egy egészséges parasztnak? A parasztot végre is ágyba dönti a sok fölösleges orvosság. Nos hát a doktornak van lelkiismerete és ha már beteggé tette a paciensét, hát kötelességének tartja ki is gyógyítani. Bizhat az édes öcsém te is az anyósod lelkiismeretében.

Ő az egyetlen, a ki nem csalódott. A mikor ez az okos asszony meggyőződés anyagi szituációd reális voltáról, barátságosabb mosolylyal fogadott a házánál, mint például engem, — tudta, hogy ez így lesz. Tudta — mert hiszen van islése és esztetikai érzéke, — hogy a feleséged nem fog szeretni soha és várta, hogy majd akkor őt hívod segítségül. És már akkor kész volt a fejében az az „okos beszéd“, melyet a leányához fog intézni, megmagyarázván neki, hogy a szerelem nem okvetlenül szüksége a házasságok boldogságának, hogy így meg úgy lehet azon segíteni, ha eddig nem sejtett érzés lángra nem kap és a szív, ez az eddig csöndesen szunnyadó jószág egyszerre csak elkezd bolondozni. Meglátod, hogy az ő „okos beszéde“ bámulatos hatást idéz elő. A feleséged arcára visszatér az ideges haraggá vál-

Sajátságos, de igaz, hogy az egész világon sehol sem tapasztalható az, a mi egyedüli sajátossága iparunknak, hogy míg a kisiparostól nálunk majdnem mindenki hitelbe követel munkát és ez a kisiparos kénytelen boldog-boldogtalannak hitelezni, addig neki senki sem hitelez. Nálunk a kisiparosnak nincs sem áru-, sem személyi hitele és így saját befektetett tőkéje is le van kötve megrendelőjénél. Persze, mert ez a most divatos nézet és az ipari munkának, az iparos üzleti becsületességének nincs értéke; a bankok pedig csak a gyárosoknak, nagyiparosoknak nyújtanak hitelt, a takarékpénztárak pedig ferde irányban fejlődve, szintén bankszerű jelleget öltöttek.

Nem marad tehát egyéb hátra, mint a kisiparosoknak az állami mindenhatóság előtt könyörögnie, hogy tegye meg a kezdeményezést a kisipari hitel szervezésére, tegye ezt a szervezetet országossá, adjon kellő anyagi támogatást addig, míg nem késő, nem kellene megvárnia, mint a szőlőknél, az egész szőlőterületek kipusztulását, hanem igenis, addig segítse, míg teljesen tönkre nem megy és be nem áll szociálistának az az adó-alany, a kit még ma kisiparosnak hívnak.

Ennélfogva kívánatos volna, hogy létesítsék állami támogatás mellett egy országos intézmény s ennek központi közegét egyrészt egyesítse országos szervezetté a már létező s még létesítendő ipari szövetkezeteket, azokat felügyelet és ellenőrzés útján gondozza, helyes irányban vezesse és a kisiparosokat a szövetkezeti ügyek helyes kezelésébe begyakorolja, másrészt pedig hasson oda a központi közeg, hogy az országosan szervezendő ipari szövetkezetek és ezek útján a kisiparosok a lehető legolcsóbb kamatláb mellett megfelelő mennyiségű hitelhez jussanak; mindez pedig akként kezdeményeztessék, hogy az állam a maga részéről a rendelkezésre álló állami pénzeiből, vagy az orsz. kereskedelmi és iparalapról, melynek vagyoni állapota megközelíti a félmilliót, megfelelő összeget bocsásson az országosan

tosított aranyos verőfény, kedves lesz hozzád ismét és vidor, sőt talán tulságosan vidor.

Egyre azonban ezen győgmód után légy elkészülve. Rettenetesen megnő a népszertűsgés a városban, hogy úgy mondjam „közkedvelt alak” lesz belőled. A pertu barátid és érteled élni-halni kész cimboráid száma hirtelen meg fog szaporodni. Valósággal ünnepelni fognak a klubban, sőt ha fehér asztalhoz kerülés, hát toasztot is mondanak a te kedves egészségedre. Ha leülnek veled kártyázni, bizonyosan nyerni fogsz, ha viccet mondasz, kétségtelenül kacagnak és ha városatyajelöltként fellépsz valamelyik kerületben, hát több mint bizonyos, hogy megválasztanak. Hogy ezután életrendedet ily kellemesen megváltoztató barátid és cimboráid többnyire fiatal, kifogástalanul elegans és érdekesen szöke urak lesznek, azzal ne törődj. A fődolog, hogy igen jó dolgod lesz és mindezt köszönheted majd a szeretetreméltó anyósodnak, helyesebben az ő „győgmódjának”, a kit az Isten a te javadra még sokáig éltesen. Szívemből kívánom.

A mikor pedig a bölcs mama az ő naiv menyecskeleányával konferál, — te vagy ne légy otthon, vagy ne légy arra kíváncsi, hogy ők mit és miről beszélgetnek egymás között. Ez is egyik föltétele a győgmód csallhatatlan hatásának. Légy egészen

szervezendő kisipari hitelszövetkezetek rendelkezésére úgy, miként a hazai szövetkezetek központi hitelintézetének is 200.000 frt olcsó kamatu kölcsönt adott a kormány.

Osakis ily módon jöhetne a magyar kisiparos abba a helyzetbe, hogy nemcsak ő hitelezne megrendelőinek, hanem neki is lenne áru- és személyi hitele és így munkája és künn levő követelése épp úgy értékesíthető lenne, mint a nagyiparosé, vagy kereskedőé. Kétségtelen, hogy ha ilyen iparos-hitelszövetkezetek létrejönnek, ezek mellett a nyers anyag beszerző-, termelő- és készáru raktár szövetkezetek önmaguktól is megalakulnának, mert az iparos, ha kész munkáját el nem adhatná, a szövetkezetben beraktározhatná és az érték 75%-áig kölcsönt kaphatna.

A kereskedelmi tárca tárgyalása holnapra valószínűleg véget ér, de bizony hiába vártuk és várjuk, hogy valaki ezekkel a dolgokkal előhozakodjék a parlamentben, annál kevésbé reménykedhetünk pedig az iránt, hogy a száraz és vizes Panamával agyonterhelt kereskedelmi miniszter a saját iniciatívájából tegyen valamit az iparosokért, a kiknek érdekük egyszersmind a haza érdeke is, mert bizony elérkezett a segélynyújtás tizenkettedik órája, és ha nem segítünk rajtuk, legkevésbé csudálkozunk, ha valamenyien a szociálisták táborában fogják szidni a mi atyai kormányunkat.

Simonfay János beszéde

a képviselőház március hó 5-én tartott ülésében.

Tisztelt Ház! Az államvasutak egyesített központi kezelésének célszerűtlenségére és vasuti politikánk némely hibáira már előttem ezen oldalról felszólalt képviselőtársaim megtették megjegyzéseiket és észrevételeiket. Én tehát a magam részéről ezekkel foglalkozni nem kívánok. Azonban vasuti közlekedésünknek és közforgalmunknak egy oly lényeges hibájára kívánok ezúttal rámutatni a t. Háznak és a t. kereskedelmi

nyugodt, hogy a te távollétedben talál majd a te hási orvos anyósod egy alkalmas embert, a ki a te kedves feleségedet szórakoztassa. Az az ur is pertu lesz veled hamar, no majd meglátod.

Az az ur mindig meghatva fog kezdet csókolni a te szeretetreméltó anyósodnak. Ő fogja elhozni neki a színházi páholyjegyeket, és a legújabb regényeket. A feleségedre csak úgy elvétve fog nézni és a rideg udvariasság határain túl soha sem fog elkalandozni. Egyáltalában ast fogod hinni, hogy ennek a most még ismeretlen urnak elment az ezre sétálni vagy extravagans hajlamai vannak, mert az anyósodba látszik szerelmes lenni. Te azon a tapasztalaton szörnyű módon mulatni fogsz, és bizalmasan elujsgolod a feleségednek, hogy mulasson ő is. Majd meglátod, hogy milyen kitörő örömmel, milyen édesen fog kacagni rajta.

Asután nagy idő múlva egyszer csak elmarad a te pertu barátod, a miért te nagyon fogsz rá haragudni és felháborodással jelented ki a feleséged és anyósod előtt, hogy ez kvalifikálhatlan neveletlenség. Már-már arra gondolsz, hogy ne köss-e bele az udvariasságáért, — a mikor megérkezik a másik pertu barátod, a ki hasonló extravagans hajlamokat árul el, úgy hogy te komolyan kezded figyelni az anyósodat és felfedező

miniszter urnak figyelmét felhívni, a mely ez alkalommal felemlítve nem lett, pedig egy nagy vidék forgalmát és közgazdasági érdekét érinti s mondhatom, országos érdeket képvisel. (Halljuk! Halljuk!)

Általános elméleti és gyakorlati szabály, t. Ház, hogy minden közforgalmi s közlekedési politikának a célja s rendeltetése az, hogy a lehető legrövidebb utat választva, a közforgalom számára a közlekedést gyorsabbá s olcsóbbá tegye s ezáltal a közgazdaságnak mennél nagyobb hasznára szolgáljon.

Amde ez csak úgy következik be nálunk, hogy ha vasuti hálózatunkat és azoknak összeköttetését mindenütt az országban ennek a kívánalomnak megfelelőleg építjük és egészítjük ki a közszükség érdekében. Azért nem tudom eléggé hibáztatni azon mulasztást, hogy ezen általános szabálynak megfelelőleg vasuti hálózatunk s ezek összeköttetésének és kiépítésének sem iránya, sem módja, sem pedig egymásutánja a mai napig megállapítva nincs, holott a helyes közlekedési és közforgalmi politikának, a mely közgazdaságunk szolgálatára hivatott, ez volna, nézetem szerint, legelső feladata. Hiszen ha volna ilyen tervzetünk, a mely vasuti hálózatunkat s azok összeköttetését irányítja és megállapítja, akkor nem történhetett volna meg az, hogy míg Budapesttől fölfelé a Duna innenső és tulsó részét már három állandó vasuti hid köti össze, addig Budapesttől lefelé a közép Dunán egyetlen vasuti hid sincs. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ezt nem azért említem fel, mintha rosszalnám, hogy a Duna felső részén lévő vidék már három vasuti hidat kapott, hanem ezzel csak konstatálni kívánom azt, hogy a Duna alsó részét teljesen elhanyagolták, közgazdasági és közforgalmi érdekeit mellőzték. Ez szerintem az a hiba, melyet ezúttal felémlelni szükségesnek tartottam s melyen mielőbb segíteni kell, ha ezen nagy vidék közgazdasági és közforgalmi érdekei iránt igazságosak akarunk lenni.

Hogy ezen érdekek mily nagy fontossággal bírnak, e tekintetben utalok a vasuti térképre, a melyről látható, hogy Budapesttől Ujvidékig, tehát 420 kilométernyi hosszúságban a Duna két partján lévő vasuti hálózatunkat egyetlenegy vasuti hid sem csatolja össze. Négy vasuti vonal az innenső és a tulsó részen, mintegy zsákutcában ér véget a Dunánál. Nem lehet összeköttetésnek tekinteni azt a vasuti gőzkompot, mely az

köruttra indulsz, kutatván az arcán eddig nem sejtett bajakat. És gyors tempóban követi őt a porondon a harmadik, negyedik, ötödik és Isten tudja hányadik viador. Hangsúlyozom, hogy rövidesen valamennyi „per tu” barátod lesz. Oh rettentően sok jó barátod lesz neked az anyósod győgmódja mellett szép öcsém.

Hát ez a válaszom, szép öcsém, arra a kérdésemre, hogy helyeslem-e elhatározásodat — és hogy mint vélekedem, vajjon szánálni fogja-e szeretetreméltó anyósod jelenléte család életed eddigi kóros, aggasztó jelenségeit?

Hiszem és remélem, hogy tünező boldogságod ismét vissza fog térni, mert te jó, becsületes fiu vagy, tulságos becsületes, az anyósod pedig okos asszony . . .

Megdermesztően okos asszony . . . Ne add át neki az üdvözetemet, kérlek. Nem tehetek róla, de én borzadok az okos asszonyoktól. Nem szeretem, ha ők engem szeretnek.

Tudod, ez olyan „fixa idea” nálam, — ne sokat töprengj felette, mert ugysem érted meg.

Isten veled szép öcsém!

F e h é r D e z s ő .

Alföldről rövid vonatokkal közlekedő tört. vonalat Gombosnál és Erdődnél összeköti, miután ezen gőzkomp működése télen a Duna jege által hosszú időn át akadályozva van, az év egyéb szakjaiban pedig majd a vizáradás, majd a vizapadás, illetőleg vízhiány miatt működése szünetel, vagy legalább is kétségesse válik. Az újvidék-péterváradai vonal pedig, eltekintve attól, hogy 420 kilométernyi távolságra van Budapesttől, a budapest-belgrádi vonalban fekszik, egészen más irányt szolgál és nem mozditja elő azt a vasuti forgalmat, mely a tengerre és viszont irányul, sőt az Újvidékről Szegedre való közlekedés is csak nagy nehézségekkel és kisédelemmel jár. (Igaz, úgy van! a szélsőbaloldalon.)

Ezekből következik, hogy az Erdélyből és Magyarország déli részeiből nyugat felé vagy tenger felé menő árucikkek és utasok kénytelenek felmenni Budapestre vagy lemenni Újvidékre, hogy ezen kerülő uton juthassanak célhoz.

Hogy ezen vasuti forgalom az utasaira és az áruszállításra nézve mily mérvű nehézséggel, kisédelemmel és fáradsággal jár, ennek igazolásul hivatkozom a fiumei ipar- és kereskedelmi kamara egy előterjesztésére, a melyben ez okadatolva ki van mutatva, a mely előterjesztésben az iparkamara arra a következtetésre jut, hogy a déli részek vasuti hálózatának 2 ponton a Duna két partján állandó és szilárd szerkezetű összeköttetéssel kellene birnia. Együttal meg is jelöli azt a két pontot, a hol ezen összeköttetésnek létesülnie kellene. Ezen két pont egyike Baja-Báttaszék között, másika pedig Erdőd és Gombos között van. Együttal érdekes, t. képviselőház, azon összehasonlítás, a melyet a kamara tesz arra nézve, hogy ezen összeköttetés által mennyivel rövidebb lenne az ut egyenes irányban. (Halljuk! Halljuk!) Az összehasonlítás a következőket tünteti elő, Szegedet vévén kiindulási pontul: Szeged-Budapest 792 km., Szeged-Budapest-Pragerhof 520 km., Szeged Újvidék-Fiume 796 km., holott Szeged-Baja-Báttaszék-Fiume 619 km., Szeged Baja-Pragerhof 399 km., Szeged Gombos-Erdőd-Fiume 677 és Szeged-Gombos-Pragerhof 478 km. Eszerint ha a Duna áthidalása következtében Baja-Báttaszékekkel az összeköttetés létesítették, akkor Baja-Báttaszéken át Fiumeba 173 km.-rel rövidebb uton juthatna el az illető utas és szállíthatnának az árucikkek, Pragerhofba 121 km., Szegedről Újvidékkel szemben Baja-Báttaszéken át Fiumeba 177 km., Gombos Erdődön keresztül Budapest és Újvidékekkel szemben 115 119, Pragerhofba 42 km. utnyereséget érne el az illető utas vagy áru.

De ezenkívül még más érdekek is követelik ezen összeköttetésnek mielőbbi sürgős létesítését. Mert ha ezen összeköttetés csak Baja és Báttaszéknél létesítették is első sorban, már akkor is ezen vidéknek egy régi óhaja teljesülne, a mely vidék az egész téli évszakon át nélkülöz mindennemű összeköttetést a tulsó részszel. Már pedig ez nagy fontossággal bír, különösen egyfelől Baranya és Tolna megyékre, másfelől a déli részekre, miután Baranya és Tolnamegye oly termékekkel rendelkezik nagy mértékben, — a milyen a fa, kőszén, kő és mész, — a mely termékekkel az innenső oldal, a déli rész egyáltalában nem bír és a melyekre ott rendkívüli nagy szükség van. Ha ezen geografiailag szomszédságban levő részek ezen összeköttetések által közforgalmilag és kereskedelmileg is szomszédságba hozhatnának, akkor ezen árucikkek kiegyenlítése, — miután mindkét rész a termékeik és szükségletük kiegyenlítésére vannak utalva, — lehetővé tétetnék.

Most oly helyzet van, hogy a Dunán inneni rész ezen szükségleteit a természeti akadályok miatt a másik rész termékeivel

ki nem elégítheti, mert azok a közforgalom hiánya miatt oly sokba kerülnének neki, hogy azt az értéket nem képviselik, a melyet ők saját szükségleteik céljára alkalmasnak találnak. A nehézség ugyanis abban áll, hogy télen át egyáltalában semminemű közlekedés, forgalom nem létezik, nyáron pedig ezen termékeket csak nagy nehézséggel, többszöri fel és átrakódás útján lehetne oda szállítani, a mi által azoknak értéke rájuk nézve elenyészik. Így megtörténik, hogy dacára, hogy Baranya és Tolnamegye kőszéntermelése gazdag, a kőszént télen át azok, a kik a déli részen azt egyáltalában nem nélkülözhetik, nem Baranya és Tolna megyékből szerzik be, hanem porosz szenet használnak, mert ehhez előnyösebben jutnak, mint jutnának a nehéz közlekedés folytán a közel szomszédságban levő és jó minőségű baranyamegyei szénhez.

Azután az sem érdektelen, hogy ezen két résznek a vasuti közlekedés által való közeli szomszédságba hozatala lényeges befolyással lenne arra, hogy a filloxera által amugy is sújtott vármegyék ezen termékeik könnyű szállítása és értékesítése által lényeges jövedelemhez juthatnának.

A munkások újabb existenciájára tennének szert és nem volnának kénytelenek ott honukat elhagyva, kivándorlás útján másutt keresni a megélhetést maguk és családjuk részére. De közgazdaságilag lényeges előnyt nyújtana azáltal is, hogy a bortermelő vidék a Dunán túl, melyet a filloxera teljesen elpusztított, ösztönt nyerne arra, hogy a filloxera által elpusztított területét mielőbb rekonstruálja mert a termelők boraikra nézve is a szomszédságban, — miután a Dunáninnenső vidék bortermeléssel nem foglalkozik — a legkönnyebben és legállandóbban találnának biztos vevőt és állandó piacot.

A déli vidék ezen összeköttetés által még abban az előnyben is részesülne, hogy természetmennyeit rövidebb uton gyorsabban és olcsóbban szállíthatná Fiumeba és nyugat felé, a mi által azok versenyképesek lennének.

De t. képviselőház, nem foglalkozom tovább (Halljuk!) ezen vasuti hidak által való összeköttetés szükségességének bizonyításával, miután az általam röviden elmondott és fölhozott bizonyítékok is meggyőzhettek mind a t. képviselőházat, mind a t. miniszter urat arról, hogy közgazdasági, közforgalmi és kereskedelmi érdekből ezen vasuti hidak létesítése tovább nem halasztható.

Történetek is már ez előtt több ízben felelőválaszok azon vidéken lakó képviselő társaim részéről, más alkalmakkal és az akkori miniszter urak beismerték ennek rendkívüli fontosságát és meg is ígérték annak mielőbbi létesítését, — ahhoz kötve azt — mihelyt a pénzügyi viszonyok azt megengedik. Sőt úgy tudom, t. képviselőház — legalább úgy vagyok értesülve — hogy a jelenlegi t. miniszter ur is beismerte ennek az ügynek rendkívüli fontosságát és megígérte legalább a Baja és Báttaszék közti állami vasuti hidnak mielőbbi kiépítését. Én t. képviselőház, ezen ígéret folytán — nem tudom, jól vagyok-e értesülve — kerestem az idej költségvetésben az erre szükséges összegnek felvételét, azonban nem találtam meg; és miután ezen ügynek elodázása a vidék érdekében, szerintem nem tanácsos és miután úgy tudom — legalább a t. miniszter ur bevezető beszédében említést tett arról — hogy a vasuti beruházásokra „Vasuti kölcsön“ tervezetik felvételni, én ezuttal nem szándékozom határozati javaslatot benyújtani, hanem az érdekelteknek tájékoztatás céljából azon kérdést vagyok bátor a t. miniszter urhoz intézni: vajjon van-e szándékában, legalább a baja-báttaszéki vasuti hidnak kiépítése? és ha igen, a vasuti befektetés címén tervezett kölcsönben ezen vasuti hid felépi-

tésére szükséges összeg felvételét-e vagy sem?

Még egyet vagyok bátor t. Ház, minnek-előtte beszédemet befejezném, felemlíteni, (Halljuk! Halljuk!) és az, hogy amennyiben ezen Baja-Báttaszék közti vasuti hidnak kiépítése csakugyan az igen t. miniszter ur által céloztatik, akkor én a magam, de számos érdekelt részről is azt tartanám kívánatosnak — miután előreláthatólag a közforgalom itt rendkívül nagy lesz, nehogy a szállítmányokra nézve zavar okossáék, — hogy ezen építendő hid elsőrendű vasuti hid legyen és a magyar államvasutak kezelése alatt álljon, és nem óhajtanám azt, hogy e hid talán bérlet útján értékesítettőék.

Megjegyzem, t. Ház, még azt is, hogy ezen hid kiépítését már az is kívánatosná teszi, mert amint én hiszem, a hid kiépítésével és ezen összeköttetés létesítésével a vasuti forgalom és így a jövedelmezőség is ezen a részen oly nagy mértékben fog emelkedni, hogy a vasuti hidra fordítandó összegek törlesztése és kamatai rövid idő alatt megtérülnek. Mindezeket különösen figyelmébe ajánlom az igen t. miniszter urnak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

H i r e k.

Pécs, 1896. március hó 6.

Resorvita poézis.

Egy poéma került ma a kezünkbe, a mely a k. und k. gyöngyöletet dicsőíti. Mivel ennek a gyöngyöletnek a dicsőítése nagyon kétértelmű, azért mi minden további kommentár nélkül itt közöljük a poémát, a mely Kecskeméten, a Mollinár-bakák régi állomáshelyén való gyöngyöletet éneklé meg a következőképen:

1. Kecskeméten egyszer régen
A nagy alföld kösepében,
Megyünk vagy harmincan sorba,
Csakhogy még nem egy taktusba.
2. Mint afféle ujonc baka,
Kinek semmi buja, baja:
Az új életnek örültünk,
Mollinár-bakák lettünk.
3. Nem olyan sok az a nyolc hét,
Amit a törvény reánk mért.
Igy bosszúgottunk egymásból,
Mig elértünk a raktházhoz.
4. No itt most majd kapunk mindent,
Puskát, bajnottot, fényeset.
Tyhú! de a n a d r á g meg milyen,
Lyukas, piszkos, zairos szörnyen.
5. Hát még az a árme lájblí,
Ilyent rég nem látott sénkí.
Folt hátára foltot húztak,
Kék posztót fehérrel varrtak.
6. S míg a zsáknadrág térdig ér,
A lájblí meg két lakót kér.
De most jön még csak a java,
Az o s t r á k j e l l e g ű s a p k a.
7. Ez aztán zairos egy darab;
Kulimászos, szörnyen ragad.
Érdemes volna kifőzni,
S abból szappant készíteni.
8. A simluderje oly csömpe,
Izonyuan el van nyűve.
Ki véletlenül fölteszi,
Alig lehet ráismerni.
9. Jön aztán a borju bőre,
Csak úgy dül a por belőle.
No meg egy pár rozsdás csajka,
Ebből eszik majd a baka!

10. Adnak még egy-egy szép virsít;
Nagy pantallórt, kis précelit;
Derékra esij, meg a vállra,
Elül-hátul patrontáska.

11. Igy hát végre fölaserelve,
Osztrákos magyar költségre,
Hallatszik egy harsány hapták!
Oh! mi dőlceg (?) közös bakák!

Eddig a rezervista poézis gyöngye, a miben ha nincs is költészet, de annál több az — igazság!

Naptrend 1896. március 7-én.

Naptár: szombat, márc. 7. — Róm. kath. Akvinói Tamás. — Prot.: Perpetua. — Görög-kel: (febr. 24.) János. — Zsidó: Vajakhel. — Nap két 6 óra 29 perckor. — Nyugszik 5 óra 52 perckor. — Hold két éjjel 3 óra 48 perckor. — Nyugszik 5 óra 47 perckor este.

Időjárás: hőmérséklet 5 Celsius fok meleg; légnyomás 750 — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint enyhe, szeles idő várható, keleten csapadékkal.

Színház: „Balkirálynő“, vigjáték 1 felvonásban; Bercik Árpádtól; „Cremonai hegedős“, opera 2 felvonásban Hubay Jenőtől, itt másodszor.

Hangversenyvel egybekötött táncmulatsága az izraelita nőegyletnek a Hattyuban, este 8 órakor.

— (**Hangverseny.**) A pécsi zenekedvelők egyesülete Ruh-né Valéria urnó és Opris Valéria urhölgy assives közreműködésével f. é. március 16-án a pécsi nemzeti színházban nagy filharmoniai hangversenyt rendez, a következő műsor mellett: Előszakass: 1. „Rienzi“ nyitánya Wagner R. 2. Románca „A bűvös vadász“-ból Weber K. M. énekl. Ruh-né Valéria urnó. 3. G-dur hegedű concert. (7. sz. 76. mű) Beriot K. a) Allegro maestoso b) Andante tranquillo c) Allegro moderato senza interruzione. A concert-szólamot játssa Opris Valéria urhölgy. Második szakass. B-dur Simfonia (38. mű) Schumann R. a) Andante, poi allegro vivace b) Larghetto c) Scherzo, con trio I-ma e II do continovamente. d) Finale. Allegro animato. A nagyérdemű közönség felkératik, hogy helyét mindenki idejekorán foglalja el, mert a bemenet az egyes számok előadása alatt el lesz zárva. A hangverseny kezdete pontban este 8 órakor.

— (**Pályázat.**) A pécsi pénzügyigazgatóságnál egy pénzügyigazgatósági gyakoronoki állás van üresedésben. Pályázati kérvények két hét alatt adandók be a pénzügyigazgatóságához.

— (**Öngyilkos hírlapíró.**) Marton Manó, fiatal, alig 21 éves, kaposvári ujságíró, a napokban Kaposvárott agyonlőtte magát. A fiatal, általánosan kedvelt, törekvő hírlapíró tragikus halála általános részvétet keltett Kaposvárott, annál is inkább, mert az öngyilkos egyetlen támasza volt szegény édes anyjának és két kis nővérének, a kiket munkája után tartott fenn. Temetése tegnapelőtt ment végbe nagy részvét mellett.

— (**Vicinális vico.**) Abból az alkalomból, hogy Bod a Vilmos orsz. képviselő tegnapelőtt a Szegvár-déltárszéki vicinális vasut ügyében interpellált a képviselőházban és felpanaszolta a vasutnak — még a vicinális vasutak történetében is páratlan lassúságát — lapunk egyik barátja a következő

jellemző eseményt írta nekünk a vicinális vasutakról: A vonat bánatosan katyog a vágányokon, mignem egyszerre a nyílt pályán megáll. Az utasok türelmetlenkednek s az egyik megkérdi:

— Miért állt meg a vonat?

— Mindjárt tovább megyünk kérem.

Csak valami fennakadás történt.

Megvizsgálják astán a fennakadás okát s kicél, hogy a lassan haladó vonat utolsó kocsiját egy utazóli kanászgyerek odakötötte a telegráfkaróhoz.

— (**Áradás.**) A Kaposvize, — a nagy olvadás következtében, — annyira megáradt, hogy egészen elöntötte a Dombóvártól körülbelül Kaposvárig húzódó „berket.“ Dombóvár és Baté állomások között a kiáradt víz megrongálta a vasuti töltéseket is úgy, hogy a vonalok, ezen állomások között levő némely részeken, csak a legnagyobb vigyázat és lassúsággal közlekedhetnek; ennél fogva a Fiume—Budapest között közlekedő gyorsvonat, sőt más vonatok is, habár ezeknek hosszabb menetidejük van — némi késéssel érhet csak Dombóvárra. A megrongált részeket már javítják.

— (**Meglopott asszony.**) A ma reggeli piacon Batári Mária üszöghi parasztaskonyt valami ismeretlen jómadár meglopta, elcsenván a kosarából vadonatu, most vásárolt fejrevaló selyemkendőjét és körülbelül 1 forint aprópénzt tartalmazó pénzesládját. A tolvaj igen ügyesen hajtotta végre a lopást; azon idő alatt, míg az asszony egy kofánál alkudott valami zöldségféle felett, kilopván a földre mellé tett kosarából a jelzett dolgokat. A tolvajt keresik.

— (**Menetdíjkedvesmények a kiállítás megtekintése céljából.**) A magyar királyi államvasutakon, nemkülönben a hazai vasutak minden nagyobb állomásán a VIII-ik vonalszakasztól fölfelé szelvény- és menettérty jegyeket fognak kiadni. E jegyekhez mérséklés gyanánt kiállítási belépti jegyeket adnak díjmentesen és pedig a VIII—XII. vonalszakasz II. o. menettérty jegyhez 2 drb. belépti jegyet a VIII—XII. vonalszakasz III. o. menettérty 1 drb. belépti jegyet a XII—XIV. vonalszakasz II. o. menettérty 3 drb. belépti jegyet a XII—XIV. vonalszakasz III. o. menettérty jegyhez 2 drb. belépti jegyet. A jegyek érvényességi tartama 14 nap lesz. E jegyek csak személyvonatokra érvényesek. Testületek, tanintézetek a II. osztályban III. osztályu, a III. osztályban II-od osztályu féljeggyel utazhatnak. Iparosok, ipari segédmunkások a kiállítás igazgatósága által kiszolgáltató jegyfűzetekkel 30 emberből alakult csoportokban mintegy 25—30% kedvezményben részesülnek az összes magyar vasutakon. Földmivesek és munkások ugyancsak a kiállítási igazgatóság által kibocsátandó jegyfűzetekkel 50%-kal mérsékl. III-ad osztályu jegyekkel tehetik meg az utat Budapestre és vissza.

— (**Házi szarka.**) A rendőrség ma fejezte he a vizsgálatot Tallián Anna cseléd lopási ügyében, ki a szolgálatadóját, Zelesny Károlynét rendszeresen lopta,

mig astán a napokban — mint irtuk is — rajtavesztett. A rendőrség a leány holmiai közt elrejtve talált még a többek között 3 kanalat, 1 kóst, 2 villát, 1 kefét, egy zacskó pörkölt kávé, 1 zacskó darát, 2 csipkefüggönyt, 1 zacskó ludtollat, 1 ruhaderéket, 5 szoknyát és 1 dunnahajt, a mik mind Zelesny Károlyné tulajdonát képezik s a tolvaj cseléd apródonként lopkodta el azokat tőle, mire mikor alkalma nyílt. Az ellopott tárgyakat a rendőrség átadta a tulajdonosnőnek, a tolvaj leányt pedig, a kiról kint, hogy nem csak a házi szarka szerepére, de az erkölcstelen életre is nagy hajlama van, mint inficiált beteget, beszállították a városi közkórházba, honnan ha majd kiszabadul, átadják a kir. ügyészségnek, hogy a bíróság végezen a tolvaj leánynyal.

— (**Elvesztett könyöradománygyűjtési engedély.**) Greits Pál, kátolyi lakos, Baranyamegye alispánja által kiállított könyöradománygyűjtési engedélyt tegnap este itt Pécsen elvesztette. A ki megtalálja, vigye be a rendőrséghez; egyszerűsmind a közönség figyelmébe ajánljuk, hogy mivel az elvesztett engedély megsemmisítettnek mondatott ki és Greits Pál — ha az engedély meg nem kerül — újabb engedélyírást nyer, az elvesztett engedélyt ha valami szélhámos megtalálója könyöradománygyűjtésre akarná valahol felhasználni: jelentse azt be nyomban a rendőrségnek.

— (**Körözött tolvaj cseléd.**) A pécsi kir. törvényszék országosan körözött Tachin Lina, ceurgói születésű 28 éves cselédet, a ki lopással terhelve megazkött Pécsről. A körözött tolvaj cseléd alacsony termetű, szemei kékek, orra rendes, haja fekete, arca hosszukás, fogsora elől hiányos. Ha megtalálják, a pécsi kir. ügyészségi fogházba kísérik be, hogy elvegye büntetését az elkövetett lopás büntetéért.

— (**Halálozások.**) Kittinger Ferenc, az Albrecht főherceg uradalmában alkalmazva volt sajtókészítési felügyelő, tegnap este 10 órakor 70 éves korában meghalt. Temetése holnap (szombaton) fél 5 órakor lesz a kaposvári-utca 10. szám alatti gyászszobából a budai külvárosi temetőbe. A szentmiseáldozat lelkiüdvéért hétfőn reggel 9 órakor lesz a belvárosi plébánia-templomban. — Özv. Zádria Mátýásné szül. Weichardt Anna ma délben 75 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Papnövelde u. 35. sz. alatti gyászszobából a budai külvárosi temetőbe.

— (**Purim bál.**) A barcsi Chevra Kadischa által f. hó 1-én a barcstelepi olvasó és társaskör helyiségeiben rendezett bál minden tekintetben fényesen sikerült. A fiatalság semmi fáradságot sem mutatott az átmulatott farsang után, hanem ellenkezőleg teljes számban vett részt; miért is méltán volt a purim-bál az idej farsangi mulatságok befőjező koronája. Már 9 órakor — írja tudósítónk — zsufolásig megteltek a barcstelepi olvasó- és társaskör összes helyiségei. — melyek más alkalommal mindig elég tágasnak bizonyultak, bizony ez esetben majdnem szükeknek mutatkoztak — a legdiszesebb közönséggel, mely Zsolnay kaposvári zenekar mellett, fényes kedvvel egész kiviradtig járta a táncot. A szünóra alatt Dr. Siklósy Albert

általános szeretetnek és kösakedvelésnek ürvendő orvos, szép szavakban emlékezett meg a nemes egyesület busgó elnökéről, Deutsch Isidorról és hosszasán emelte ki bokros érdemeit, melyeket az egyesület felvirágzása és annak szakaszerű kezelése körül szerzett, miáltal évenként sok szegény részesül segélyben. Dr. Siklósy poharát üríté az elnökre és utána még sokan mondtak szebbnél szebb tóosztot. A jelenvolt hölgyek közül tudósítónknak a következők neveit sikerült feljegyezni. Ott voltak, asszonyok: Herz Jó zsefné, Pártosné, Hoffmanné, Weiss Jó zsefné, (Teresienfeld,) Ungár Henrikné, Deutsch Adolfné, Deutsch Bernátné, Mermelstein Mihályné, Krauszné, Heilpern Lásárné, Stern Jó zsefné (Teresienfeld), Kreisler S.-né, Bilitz Árminné, Weiss Jakabné, Fried Vilmosné, Pápai Mórné, Erdős Ignácné, Weiss Jakabné (ifj.), Somogyi Jánosné (Slebina), Silberstein Sándorné, Deutsch Isidorné, Krausz Ignácné, Pajtás Jakabné, Spitzer Lipótné, Krausz Jó zsefné, Stern Adolfné. Pitpel B.-né, (Verőcse), Schwarz Károlyné, Bergl Miksáné, Weiss Adolfné. Reich Ignácné, stb., leányok: Klein Paula, Kohn Jozefa, Landlei Amália, Stern Janka, Stern Leopoldin, Fried Olga, Fried Szelma, Kreisler Szidi, Kreisler Anna, Pápai Reszin és Tilda, Bartay Sarolta, Boszkovics Rózsa, Engel Olga (Pécs), Weiss Olga, Maulwurf Malvin (N.-Kanizza), Epstein Anna, (Pécs), Engel Szerá, Weiss Fanni, Weiss Szidi, Rosenberg Helén, Spitzer nővérek, Pilpel Szidi (Verőcse), Münsen Aranka

(Lajos-Komárom), Dorner Sára, Molnár Mariska (N.-Kanizza). Anyagi tekintetben is a bál elég jól sikerült, amennyiben az egyesületnek tisztán 75 frtot jövedelmesett. Tekintettel a jótékony célra felülfizettek: Deutsch S. 10 frt, Politzer Géza 1 frt, Fuchs Adolf 1 frt, Engl Leo 50 kr, N. N. 10 frt, Kohut Sámuel 2 frt, Armuth Jó zsef 50 kr, Bacher Mór 1 frt, Dorner Andor 1 frt, Neumann Manó 1 frt, Epstein Mórné 1 frt, Heiss Sándor 1 frt, Stern Marensné 3 frt, összesen 33 frt, mely szives adományokért az egyesület ez uton is hálás köszönetet mond.

— (Verekedés a hásbér miatt.)

Tegnap este sirva állított be a rendőrbiztos elé Hornek Pál cipészinás és elpanaszolta ott a baját. Sklavek Juon cimborájával fogadott ugyanis arra, hogy a gasdája nem 50 frt hásbért fizet, mint a Juon állította, hanem 54 frtot. A fogadást ő nyerte meg, mert csakugyan 54 frtot fizet a gasdája hásbért s ezért tegnap este hazafelé menvén, követelte a Juontól, hogy fizesse meg neki az egy koronát, a miben fogadtak. A Sklavek Juon azonban nagy kujon lehet, mert az egy koronát nem akarta megfizetni. Hornek Pali sem tágitott a jussától s így verekedés lett a fogadásból, a verekedés vége pedig az, hogy Sklavek Juon olyan hatalmas pofont adott a nyertes Hornek Palinak, hogy az testvérek között is megért nem egy koronát, hanem egy — ötöt is. Feldagadt képesfelét használva visum repertumul, sza-

ladt a fogadást megnyert inas a rendőrségre s ott elpanaszolta a dolgot. S mikor ma reggel a delinkvenet kihallgatta a rendőrbiztos a értésére adta, hogy a pofonért a bíróság vagy 1 napi elzárásra ítéli vagy 5 frtot kell neki fizetnie, mert az a pofon megért annyit, Sklavek Juon így szólt a panaszos társához: „Hát még te követelés rajtam valamit?! Hallod, hogy az a pofon megért 5 forintot? A dj vissza belőle 4 frt 50 krt . . . mert a fogadás, a mit megnyertél, csak egy koronára szólt!”

— (A nagybögös meggyilkolása.) Az éjjel a rendőrorjárat az ország-uton, a Madarász-gósmalom mellől velótrázó jalkiáltásokat hallott. Mint mikor valakit megölnek, az utolsó kiáltva, összerogy: ép ugy hangzott a kiáltás és a rendőrök lélekessakadva futottak a helyszínére, hogy a gyilkos bűntettet megakadályozzák. Egy ember fektűt az utca közepén, még mindig jajgatva, elhalóan, mindig gyöngébben, mint a kinek csak pár perce van hátra az életből. A rendőrök odalépnek hozzá s felismerik az egyik szemére vak emberben valamelyik tizenhetdrangu cigánybauda nagybögösét, a ki csak jajgat, csak nyög ott előttük a földön. Vissgálják a fejét, a mellét, a hátát; forgatják jobbra-balra, hogy hol van hát a halálos ütés rajta? De nem találják sehol. Vér, az nem csorog se fejből, se melléből, se hátából a jajgatónak, de annál inkább kihat a szájából a bor- és pálinkaszag. És a bögös, amint csak a torkán kifér, ugy kiáltja: „Gy il-

A tanácsosné a mint meglátja Sault, szomoruan szól hozzá:

— Hozzánk jön Dömeházi ur? Nos jöjjön és lássa, hogy mi nekünk is halottunk van.

Bent a fényes szalonban van kiterítve Vas János tanácsos ur. Diszes ravatalát koszoruk tömege veszi körül s mellette sokog a leánya és nézi sápadt, halottsárga arcát Palika.

Saul némán, meghatva lép be a tanácsosné után, a ki odaszólitja a fiut.

— Palikám, nézd, itt a tanító ur.

A fiu pedig odasiet az ifjuhoz és két kezét nyujtva feléje, hangos sirás közt temeti arcát a hozzá lehajoló dobogó mellére.

— Meghalt az apa tanító ur; meghalt az édes apa!

Saul vigasztalni, csittitni próbálja a zokogó gyermeket. S aztán hívja ki a tanulószobába, hogy beszél-gessenek egy kicsit. A mit a tanácsosné hálás pillantással köszön meg neki, hiszen az a gyermek ugy sem mozdult ei egész nap az atyja koporsója mellől.

És a kis szobában sokáig elbeszélget a gyermekkel. Elmondja neki, hogy az ő apja is meghalt; hogy a jó isten magához hívta őket, fel a mennyek országába, hol nem lesznek többé betegek, soha semmi bajt nem éreznek s vigyáznak a gyermekeikre, a kiknek imádkozniok kell érettük s ugy kell magukat viselniök, hogy meg ne szomorítsák őket, a kik mindent látnak, a mit ők idelent tesznek és gondolnak.

S mikor a szobába lép Vas Aranka, valamit keresvén ott, akkor is beszél a fiuhoz szeretettel, gyön-

Lassankint rászáll szemére az álom. És látja maga előtt Vas Arankát, ezt a szép, ezt a szomoru leányt, a kinek a sorsa olyan sok tekintetben hasonlít az övéhez. Annak is beteg az apja, nagy beteg; és a fiatal lánykának olyan hamar meg kell ismernie az élet ezerféle szomorúságát. S amint összehasonlitja vele azt a másik leányt, azt a csupa öröme, csupa boldogságra alkotott kívánatos kis teremtet, a ki boldog lehetne az ő egyszerűségében, de a ki boldogtalan a nagyravágyásában, az elégedetlenségben, ugy érzi, hogy neki a feladata lesz az egyiket a szomorúságtól, a másikat az eltévelyedéstől megóvni. S maga sem tudja magának megmagyarázni, micsoda érzés fűzi ehhez a két leányhoz; miért jelenik meg hol a Vas Aranka szelid, kedves arca, hol az Évike kívánatos alakja előtte s miért vonja el figyelmét az egyik is, a másik is a könyvektől. Pedig neki most tanulnia kell; sokat, igen sokat, mert hiszen azon a ponton van, hogy lerázza magáról az iskola porát, pedig — hiába — még a jó piarista atyák is azt hiszik, hogy a ki az iskolából az életbe lép, annak előbb szigorú ekzamináláson kell átesnie, hogy tud-e mindent, a mi azokban az okos könyvekben írva áll. Héjh, csak érte volna őket annyi szomorúság, mint őt; lettek volna egyedül kidobva a lét küzdelmei közé idő előtt, mint ő, nem adnának a bölcs könyvekre semmit, mert azok minden tudománya hiába, ha a sors iskoláját csak későn tanuljuk át!

És besűt a későn kelő téli nap beteges fényével a szobába, mikor Saul felébred. Nénje már felölté magára fekete, gyászos ruháját és épen ágyához közeledik, hogy keltegesse.

köszönet segítség! megölték!" Végre is mit volt mit tenni a rendőröknek, bevitték a jajgató embert a rendőrségre s ott elhelyesték az őrszobába. Kihallgatni azonban nem lehetett, mert mindig azt kiabálta: „Gyilkosok! Megölték! Segítség!” S aztán egyszer csak leesett a padlóra és elaludt. Mikor ma későn reggel magához tért, perze nem tudott a dologról semmit s csak lassanként tudta elbeszélni, hogy az éjjel a banda egy szigeti-országúti kocsmájában meesikált s ott annyi bort megivott ő is, hogy részegen ballagott hazafelé. A Madarász-gósmalomhoz érve egyszerre inogni kezdett alatta a föld s ő úgy érezte, hogy valaki fejbever. Ekkor összerogyott és segítségért kiabált, éreztén, hogy az ütés következtében az ereje elhagyja és a tagjai keszenek megmerevedni. Még érezte, mikor a fejét, mellét, hátát tapogatták a gyilkosok és felvették, hogy elrejtsek valshová; de aztán elhagyta minden ereje, egy utolsó vonaglott és meghalt. A részegségében hallucináló nagybőgőt alig tudta felvilágosítani a rendőrbíró, hogy ő az egész gyilkosságot csak részegen álmodta; hanem az aztán meg is fogadta, hogy nem iszik több bort, ha — nem kap!

Művészet, irodalom.

○ A lőcsei fehér asszony. A legnagyobb magyar regényíró egyik legszebb regénye után alkotott színmű előadása nagy

és előkelő közönséget vonzott tegnap színházunkba, pedig a dramatisztikus munkája nem éppen mondható szerencsésnek. Inkább csak kaleidoskopszerűleg kikapkodott jelenetek sorozata ez a darab, mint egységes kompozíciójú drámai mű, de hát méltányoljuk azt a nagy nehézséget, melylyel egy oly bő anyaggal bíró regénynek egy színdarab szűk keretei közé való átgyúrása jár s a mely csaknem elkerülhetlenné teszi a drámai cselekményekben vissza nem adható motívumoknak recitativ módon alkalmazott monológokkal való illusztrálását. Az előadás egyike volt a legaikertültebbeknek, a mi a közönséget is lelkes hangulatra ragadta. A címzetre Balogh Etel valódi bravurral játszotta, pedig ez a fűrésztő szerep nem is felel meg minden részletében Balogh Etel művészi temperamentumának. S omogyi mint Andrásy tábornok egyikét nyújtotta eddig látott legjobb alakításainak, igazán belelélt magát szerepébe. Jók voltak Mészáros Korponai kapitány és Balla Belleville szerepében, de különösen ki kell emelnünk Bognárt, ki Fabricius halás szerepének minden előnyét művészi tudással aknásta ki s ezért a közönségnek zajos tapsokban és kihívásokban nyilvánuló határozott tetszését vívta ki magának.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márc. hó 6-án. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A kereskedelmi tárca részletes költségvetési vitája járta. Az államvasutak tételénél Földváry Miklós és Bessenyei Ferenc pártolják Rosenberg határozati javaslatát, míg Horánszky Nándor ellene beszél.

Lukács Béla reflektált Hock János tegnapi beszédére és az ott felhozott vádakát megdönteni igyekezett.

Daniel Ernő kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a Győr-dombóvári vasut kiépítésére csakis minisztertanácsi határozat folytán adott engedélyt, tekintettel azon vidékek inséges voltára. Felolvassa egész szövegében a király elé terjesztett okmányt, melyben Festetics Andor gróf is meg van nevezve, mint engedélyes. Kéri ennél fogva Rosenberget, hogy határozati javaslatát vonja vissza.

Rosenberg Gyula ezt nyomban megteszi; de Kemény Pál magáévá teszi.

Szavazásra kerülvén a dolog, a függetlenségi és a kormánypart ki része mellett, a nemzeti part és a kormánypart nagy része ellene szavazott. A képviselők megolvastatván, 83 szóval 63 ellen a javaslatot elvetették.

Szünet után folytatták a részletes tárgyalást.

A kormánypart egy része akciót kezdeményezett Daniel miniszter megbuktatására és az ellenzékét kívánják megnyerni. De az ellenzék, mivel az illető kormányparti képviselők csakis sértett önérdékből kezdték meg az akciót, nem fogják támogatni.

TÁVIRATOK.

— Király és köztársasági elnök. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Mentoneben tegnap délután királyunk kíséretével együtt meglátogatta a városháza tanácsstermében Faure elnököt. A király

Kint pedig a fagyos levegőbe áthatóan kondulnak bele a templom harangjai, a miket Dömházi Athanáz husatott meg a bátyja emlékezetére.

HARMADIK FEJEZET.

Mikor a Dömhásáról berobogó vonat megállt a nagyvárosias, kíváncsi néppel telített perron előtt, Saul csendesen, fáradtan szállt ki a kupéből. Úgy érezte, mintha Dömhásától idáig mindig gyalogolt volna, a helyett, hogy a vasuti kocszi kényelmes ülésén pihent; mert az átélte pár nap emléke ólomsúlylyal nehezedett a lelkére és elgyöngitette, kifárasztotta a testét is. Jó, hogy elébe siettek Szabó Gyuri és Fejes Berci, kiknek társaságában mintha újra éledne, mintha új erőt érezne szívébe, lelkébe szállani.

Ezer kérdésük van azoknak, melyek alapja a részvét, indító oka a barátság. Majd elmondják neki, mi történt itt hon, még ő oda haza volt. És tartják szóval, be egészen a főtérig, hol a diazes városháza ormáról fekete lobogó hirdeti valakinek a halálát.

Saul megrettenve néz fel arra a szomorú zászlóra s aztán ijedve kérdi:

- Ki halt? Talán csak nem . . .
- De igen. Vas János tanácsos ur.
- Ma reggel. Egészen váratlanul; hiszen mikor tegnap náluk voltam, hogy a Pali gyerek magaviseleté-

ről tudakozódjam, teljesen jól érezte magát. Egészíti ki Szabó Gyuri választát Fejes Berci.

Saulnak nincs szava e hír hallatára. Egyszerre cikházik át agyán a gondolat:

— Meghalt! . . . Tehát árva ő is, mint én; kitéve a bizonytalan jövődjé szenvedéseinek, mint magam.

És megfordul abba az irányba, a hol a Vas tanácsosok laknak.

— Hová megy? kérdi tőle a két ifju egyszerre.

— Megyek . . . hozzájuk.

— De ilyenkor?! Hiszen Pali úgy sem megy iskolába holnap.

Saul azonban csak megy s nem is fordul vissza, a mint mondja:

— Csak menjetek haza. Majd én is megyek nem sokára.

Nem is gondol arra, hogy mit keres ő most ott Vas tanácsoséknál. Csak azt érzi, hogy több, nagyobb erő viszi oda, mint a pusztá kötelességérzet, tőle, az egyszerű házitanitótól nem is nagyon kívánt udvariasság. Saját bánatát nagyobbítja az őket ért csapás; saját árvaságát növeli annak a kedves leánynak az árvasága, kitől hogy legutoljára elvált, egyikök sem sejtette, hogy mire ismét találkoznak, mindketten árvák lesznek.

A ház előtt csendes, szomorú minden. Két ablakának táblái be vannak téve; abban a szobában van a ravatala a tanácsos urnak. A mint gondolkozik, hogy ha belép, mit mondjon először, egyszerre nyílik az ajtó s két komoly, szertartásosan ünnepies arcú ur lép ki rajta s bucsuzik el a kísértő, talpig gyászban levő özvegytől.

polgári ruhában volt a becsület-rend rózsájával. Faure elnök frakkban fogadta ő felségét, melyet szintén a becsületrend rózsája díszített. Faure elnök Bourgeois és Lockroy miniszterek társaságában fogadta a királyt és később a látogatást visszaadta. Faure — hir szerint — királyunktól a Szent István-rend gyémántos nagykeresztjét kapta. Ugyancsak tegnap Mentonében egy anarchista házaspárt fogtak el, a kik három nap óta Faure-ra leselkedtek.

NYILT-TÉR +)

FISCHER MARISKA
Pécs
WEISZ MÓR
N. Atád
JEGYESEK.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó

Becsét vesztí

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk

Az étvágy gerjesztésére úgy mint mindennemű gyomor bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egger dijjutalmazott Szódapasztillait.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szétküldési raktár

Egger A. fia

Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci-körút 17.

28130. sz.
tkvi. 1895.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Zavaros Péter által képvis. Pécs ezb. kir. város árverésére végrehajthatónak Márovits Rózsa férj. Misi Istvánné, Márovits Katalin férj. Terpés Andrásné, Márovits Teréz férj. Szűcs Antalné, Márovits Anna pécsi Márovits Mária férj. Pestárovics Mihályné pécs bányatelepi lakos mint Márovits Imre örökösei végrehajtást szenvedők ellen 26 frt 88 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróseg területén levő Pécs város határában fekvő, a pécsi 1047. sz. tjkvben felvett + 1559 hrsz. 497. sz. házra egészben 600 frt becsárban, mint kikiáltási árban az alábbi feltételek alatt az árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1896. évi március hó 17-én d. e. 10 órákor a pécsi kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 60 forintot közpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3533. sz. alatt kelet igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, 1896. évi december hó 4 napján. A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Bogyay Pongrácz
kir. trvszéki bíró.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszaggatások, ütési és ficsamodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a **REPARATOR** nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr, vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rókus-börházban 136 esetben tetetett kiadást, melyekből 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás érte el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kettő hatása és pompás isü asor a **TOKAJI CHINA VAS-BOR**, mely az országos egészségügyi tanács javaslataára belügymin. engedélylyel láttatott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem vételnél névaláírásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr, nagy 3 frt.

ACATIA - SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermeked arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemű éktelenségét biston eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál, előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszerárám kiválóbb speciálításai, melyek főváros és országazerte a legjobb hírnévnek örvendenek a postán is küldetnek.

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a Magyar Koronáshoz
BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.

Védjegy.

VÁJSEY
C. PHARMY

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerben hatnak gyomor bajoknál, nékibőzhetőellen és állólanosan ismeretes házi és népszerű.

A Gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgringéség, bűzös lehellet, lefűtség, savanyu, felbőfőgés, hasmenés, gyomorégés, telteleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, zúklús.

Hathatós gyógyszernek bizonyult ifjúságnál, a menyében ez a gyomortól származott, gyomorullerhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszták, májbajok és hámor-otidáknál.

Emiatt bajoknál a **Máriaczelli Gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerár Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli Gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Pécsett: Irgalm. gyógyszer., Zeiga László gyógyszer., ifj. Er-reth János gyógyszer., Sipócs István gyógyszer. és Göbel Kálmán gyógyszer. Pécs városán: Dvorsky Béla gyógyszer., Siklóson: Petrasch gyógyszer. és Szent-györgyi M. gyógyszer. Szigetvárott: Salamon Gyula gyógyszer. és Visy Sándor gyógyszer.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsett, Ferenciek-utca 11. sz.

Nagy választékban teljes és stílszerűen berendezett alvó-, disz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **butorvásárlások** nálam is oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

A legkitünőbb

és

legolcsóbb

hektograf-

anyag

kapható

T a i z s J ó z s e f

könyvnyomdájában

P é c s e t t,

Mária- és megye-utca sarkán.